

Prof. dr. Viktorju Prosencu – v spomin

V 92. letu življenja je smrt iztrgala iz naših vrst upokojenega rednega profesorja dr. Viktorja Prosenca, priznanega in visoko cenjenega učitelja in znanstvenika varilske stroke v Sloveniji in nekdanji Jugoslaviji. Ob tem, da je bil dve mandatni obdobji dekan na Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani, je bil mentor in vzornik mnogim študentom in več mlajšim sodelavcem, nosilec priznanja TZ Litostroj za inovacije na področju reševanja varivosti visokotrdnostne martenzitne litine, zaslužni član Zveze geoloških, rudarskih in metalurških inženirjev in tehnikov, častni član Društva za varilno tehniko Ljubljana in tudi nosilec odlikovanja Jugoslovanski red dela.

Rodil se je 12. decembra 1920 v Zagorju ob Savi, od koder ga je življenjska pot vodila na državno gimnazijo v Ljubljano. Zaradi vojne vihre se je vrnil v domači kraj in se zaposlil v rudniku Zagorje, od tam pa je bil prisilno mobiliziran v nemško vojsko. Po vrnitvi v domovino je nadaljeval s študijem na Tehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, na oddelku za montanistiko. Kmalu po diplomi se je zaposlil na Zavodu za varjenje v Ljubljani, danes Institut za varilstvo, kjer se je kot vodja Tehnološkega oddelka zapisal varilski stroki. Osnovna dejavnost tega oddelka je bila namreč usmerjena v šolanje in vzgojo strokovnjakov za področje varjenja in prenos domačih in tujih znanj s področja varilstva v industrijo.

Po zaposlitvi na Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani (FS UL) je najprej delal na Institutu za strojništvo kot predstojnik Tehnološkega odseka. Že naslednje leto je bil na tej fakulteti izvoljen za predavatelja za področji Varjenje in Preizkušanje kovin. Leta 1972 je ustanovil Laboratorij za varjenje in za predmeta Varjenje in Tehnika spajanja uvedel prve laboratorijske vaje. Doktoriral je leta 1975 na Tehniški univerzi v Hannoveru. Leta 1976 je bil na FS UL izvoljen za izrednega profesorja in leta 1981 za rednega profesorja, oba krat za področji Varjenje in Gradiva.

V šolskem letu 1974/75 je na tej fakulteti prvič uvedel t. i. višješolsko varilsko usmeritev študija strojništva in izdelal program predavanj in vaj za predmet Varilska tehnologija. V šolskem

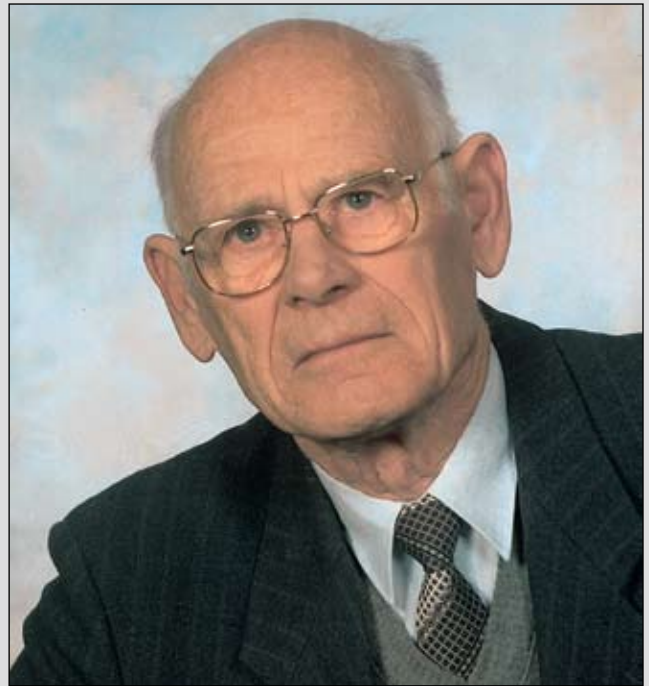
letu 1985/86 pa je, skupaj s prof. dr. Viljemom Kraljem, uvedel še univerzitetno varilsko usmeritev študija strojništva na FS UL ter nov predmet Fizikalno-kemijske osnove varilskih procesov. Mnogo let je bil tudi nosilec predmeta Varilni procesi, na diplomskem študiju za področje Avtomatizacija in proizvodna kibernetika.

Opazen je tudi njegov prispevek na področju priprave učnega gradiva. Ta se kaže v samostojnih poglavjih, objavljenih v Strojno-tehnološkem priročniku in Metalurškem priročniku (izdanih pri Tehniški založbi Slovenije) ter v skriptah za predmeta Varjenje in tehnika spajanja ter Varilska tehnologija, ki so bila natisnjena na FS za interno uporabo.

Veliko je predaval tudi na drugih fakultetah: na Fakulteti za strojništvo Univerze v Mariboru, na Fakulteti za strojništvo Univerze v Mostarju in Univerze v Sarajevu ter na Fakulteti strojarstva in brodogradnje Univerze v Zagrebu.

Izjemno bogato je tudi njegovo znanstvenoraziskovalno in strokovno delovanje. Že kot mlad asistent je sodeloval pri projektiranju metalurških obratov ter na področju preiskav materialov za ladijske registre. Na koncu 70-tih in na začetku 80-tih let je v TZ Litostroj vodil poglobljene raziskave varivosti martenzitne jeklene litine. Na osnovi rezultatov teh raziskav, v katerih je ob vodji Pločevinarne Jakovu Klariću, univ. dipl. inž., sodeloval tudi spodaj prvopodpisani, so bili takrat ustvarjeni osnovni pogoji za prehod izdelave hidromehanske opreme z litih na varjene konstrukcije.

Izredno dejaven je bil tudi v številnih družbenih in strokovnih organizacijah. Vrsto let je bil član uredniškega odbora

strokovne revije Varilna tehnika. Bil je član Jugoslovanskega društva inženirjev in tehnikov, Nemškega društva inženirjev, Društva varilnih inženirjev Francije. Za opažene prispevke na različnih področjih družbene aktivnosti je prejel več priznanj v obliki pohval, znakov, diplom in medalj. Njegove izjemne strokovne, družbene in človeške vrline so visoko cenili številni starejši kolegi varilske stroke na celotnem prostoru nekdanje Jugoslavije. Ne nazadnje so to tudi izrazili s sožalji njegovi družini in Zvezi društev za varilno tehniko Slovenije, ki so jih izrekli kot predstavniki društev za varilno tehniko iz Beograda, Sarajeva, Tuzle in Zagreba.

Profesor Prosenec je imel jasno začrtano življenjsko pot, po kateri je hodil dostojanstveno, a nikoli vzvišeno. Ostal je zvest svojim izročilom, ki jih je vsrkal v rodni Revirjih. Prav zato bo mnogim ostal v neizbrisnem spominu.

Od njega smo se poslovili 11. 2. 2012 na pokopališču Žale v Ljubljani in 14. 2. 2012 še z žalno sejo na Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani.

Spomin nanj nam bo vedno drag.

Izr. prof. dr. Ivan Polajnar
Red. prof. dr. Viljem Kralj